

Robert Brufau: "No em sap greu si em guanyen concursos antics alumnes"

Perfil. És l'arquitecte més influent de la ciutat, però sempre ha estat a l'ombra. Robert Brufau (Mollerussa, 1946) va suspendre estructures dos cops, però quan s'hi va posar es va convertir en un dels principals experts de tot Europa. Els arquitectes el busquen perquè els aguanti, literalment, els somnis que ells dibuixen. És soci fundador de BOMA, la consultora d'estructures arquitectòniques més important d'Espanya, que ha fet més de 2.000 obres.

CATALINA SERRA | Actualitzada el 18/02/2012 00:00

BOMA és una consultoria d'estructures que ha fet obres com el Macba, la Torre Agbar, l'Edifici Fòrum o el Liceu, per dir-ne algunes. Deu ser un dels estudis d'arquitectura més grans de Barcelona.

Sí, jo crec que fa un temps érem el despatx privat d'arquitectes més gran d'Espanya. Vam arribar a ser 200 professionals, i ens dedicàvem només a fer càlculs d'estructures d'edificis. Ara som uns 120 i hem obert oficines a Bilbao, València i Madrid.

ROBERT BRUFAU: "No em sap greu si em guanyen concursos antics alumnes" MANOLO GARCIA

I com els va amb la crisi?

No en recordo cap de més gran. Sobrevivim a base d'estrenye'ns el cinturó, perquè no hi ha feina. Si hi hagués concursos, podríem crear estratègies per mirar de guanyar-los, però és que tampoc n'hi ha. Llavors el que hem de fer és diversificar al màxim la nostra activitat i sortir a fora. Ens hem fusionat amb empreses complementàries i així el paquet que oferim és més gran.

Vostè ha construït mig Barcelona, però la fama se l'emporten els projectistes. ¿No té la sensació que fan la feina bruta de les estrelles?

És que no es ben bé així. Primer, no és la feina bruta. És una part molt important, que és l'estructura. Fa 40 anys que resolem els problemes dels projectistes, no ens ve de nou.

I no ha enyorat mai fer projectes?

No, de cap manera. Crec que es pot projectar molt més des de l'estructura que des del projecte. Els arquitectes que estan en una elit poden fer grans coses, però la majoria tenen un camp de disseny molt limitat. En canvi, amb les estructures ningú, absolutament ningú, ens ho discuteix. Tu prens

una decisió de com han de ser les coses i normalment és la definitiva. I més quan ja tens una certa experiència. I això et va obrint camps de decisió a dins de l'obra.

¿És molt diferent treballar amb un arquitecte d'aquí o amb un de fora?

L'arquitectura que es feia aquí a Barcelona entre el 1980 i el 1995, que era l'època en què encara no havia entrat cap estrella estrangera, era excel·lent. Un referent mundial de bona arquitectura. Hi havia arquitectes de molt bon nivell. Dec haver treballat amb una cinquantena d'arquitectes internacionals i, llevat potser d'una dotzena, no crec que siguin millors dels que tenim aquí. Però pel provincianisme de pensar que la gent de fora ho faria millor van quedar desplaçats, i això sempre m'ha sabut una mica de greu.

Perquè els nostres no han pogut fer les obres més emblemàtiques...

Exactament. Els molts bons d'aquí s'han hagut de conformar amb obres de categoria inferior. No de primera A, sinó de primera B. I això porta a un problema encara més greu, perquè com que els arquitectes més bons d'aquí han passat a fer les obres del segon nivell, això ha impedit que les hagin pogut fer la gent nova que venia per darrere. Han tingut una barrera i són pocs els arquitectes que ara tenen menys de 50 anys que han pogut destacar.

Quines obres l'han satisfet més?

N'hi ha hagut algunes de difícils, molt complicades, de les quals quan te'n surts en quedés molt satisfet. Per exemple, dues obres esportives que vam fer a Lleida. Vam construir un estadi de Primera Divisió en només dotze setmanes, entre el final d'una Lliga i l'inici de l'altra, i deu anys més tard un pavelló esportiu per a l'equip de bàsquet només en 19 setmanes, també entre dues temporades. Allò va ser fascinant. Un desafiament que ningú es pensava que podríem assolir. Ara, pel que fa a la satisfacció d'haver-les fet, n'hi ha moltes. La Torre Agbar és un projecte molt important, tot i que a mi m'agrada més l'Hotel ME de Dominique Perrault, que és molt a prop. Té forma de 4 i és un dels gratacels més esvelts que hi ha a Europa. Només té 11 metres de base i 120 metres d'alçada.

I a més es va construir al mateix temps cap amunt i cap avall.

Es va començar per la planta baixa, i hi havia dues constructores, una que treballava cap amunt i una altra que ho feia cap avall. Va ser apassionant. També va ser molt gratificant la rehabilitació de la Pedrera, on vam intervenir al soterrani, les golfes i el terrat. I sempre m'ha agradat molt el CCCB, que vam fer amb Piñón i Viaplana. I esclar, el Canòdrom de la Meridiana. Va ser un regal poder-hi treballar.

Doncs ara es quedarà a mitges.

És molt trist. És una de les millors obres d'arquitectura de Barcelona. Si venia algú de fora sempre el portava a veure'l i en quedava meravellat. Quan el Xavier Monteys em va trucar per convidar-me a participar en la rehabilitació va ser el millor regal que em podien fer. Hem disfrutat en la restauració, i la intervenció em sembla modèlica. Reconvertir un canòdrom en centre cultural té molt mèrit i crec que hauria sigut fantàstic, però resulta que s'ha decidit que no es farà.

Sembla que ara es vol convertir en oficines no se sap de què.

Això és una animalada. No entenc qui pot pensar això. Allà hi ha d'haver un projecte trencador, i per això anava bé el centre d'art.

Ha fet obra singular i molta rehabilitació. On se sent més còmode?

Clarament en la rehabilitació. És on disfruto de veritat. El que m'agrada és agafar una obra antiga amb problemes greus o en la qual s'hagin de fer intervencions difícils. M'hi trobo com peix a l'aigua.

¿Per exemple en la Fàbrica Casarramona per fer el CaixaForum?

Sí, allà ens ho vam passar molt bé.

¿A les Arenes també van aixecar l'edifici per construir cap avall?

Sí, però allà ja hi havia massa tecnologia. Era un projecte molt *high tech*, però un cop decidida la idea general la resta era més senzill. A Casarramona, en canvi, cada detall s'havia de resoldre, cada cosa que tocaves era una situació inesperada, una situació que s'havia de decidir sobre la marxa com reconduir-la. S'havia de buidar tot, però sense tocar res dels nou o deu edificis de dalt, perquè eren patrimoni. Era un treball de bata blanca.

En l'obra nova cada cop hi ha més exhibicions tècniques. ¿No s'ha cansat de fer voladissos?

Això ha sigut com un repte. Vam començar fa 25 anys fent voladissos de tres metres, després de quatre, després de sis, i als anys noranta ja eren de 12 o de 15. El triangle del Fòrum té en cada una de les tres puntes un voladís de 23 metres, un de 26 i un de 25. Però és que posteriorment hem fet projectes -com un amb Zaha Hadid- amb voladissos de 32 metres. esclar, tot això s'ha parat en el moment que la crisi ha dit que ja n'hi havia prou de fer arquitectura més cara del que tocava si poséssim un pilar per aguantar el pes. I ara tot el que es fa és més tranquil.

Les grans torres li interessien?

Poc. M'ha tocat fer-ne unes quantes. A Barcelona hem fet l'Hotel Arts, l'Hotel ME, la Torre Agbar, la Torre Catalunya, diverses de les que pugen ara a la plaça Europa... I sí, són projectes que si te'ls encarreguen et fan feliç, però no és l'arquitectura que m'interessa. No em fascinen.

¿Hi ha alguna cosa que li hagi quedat pendent de fer?

No, ja no. He treballat en massa projectes d'aquests complicats i el que ara vull és una mica de tranquil·litat. M'acabo de jubilar, tinc 65 anys, i si continuo aquí a BOMA, a part de perquè en vaig ser el fundador, és amb un caràcter una mica honorífic. Em dedicaré a acabar les obres que vaig començar i només agafaré les obretes que em vinguin de gust. I no seran gratacels. Potser intervencions de petita escala. Potser podré fer alguna cosa amb fusta, que m'agrada molt i lamento no haver-hi treballat prou.

¿De l'Escola d'Arquitectura del Vallès també es jubila?

No, hi seguiré mentre pugui perquè m'ho passo molt bé. Canvio el xip quan vaig a l'escola, és el meu cap de setmana.

¿Encara rep cada any l'escalímetre d'or que donen els alumnes al millor professor?

25 anys quasi pràcticament consecutius. Això és el que em fa més feliç. Miri, a BOMA hem guanyat unes quaranta vegades un premi FAD, però em fa més feliç que alumnes de diferents generacions i maneres de pensar em votin cada any que no tots els premis que pugui tenir. Et fa pensar que hi has sintonitzat bé. Evidentment, als alumnes se'ls ha de tractar bé i no he faltat mai a cap classe.

Ha creat escola.

Entre tots els socis del despatx penso que sí. A BOMA la gent és molt jove i la majoria són antics alumnes. De fet, tota la competència que tenim en aquest moment, la que més mal ens fa i que ens guanya en alguns concursos, l'hem formada aquí. I no em sap gens de greu. Fins i tot, ara que sóc més gran, me n'alegro quan ens guanyen.

Com a expert en estructures, ¿creu que hi ha perill amb les reformes que fa la gent a casa seva?

Sí que n'hi ha, i molt. Hi ha gent que viu en un primer pis i en té sis a sobre que decideix obrir una porta més gran en una paret mestra per comunicar el menjador amb la cuina. És una autèntica salvatjada. La llei obliga que hi hagi un tècnic, però la meitat de les obres que es fan són clandestines. És molt perillós.